

402

Besluit van 23 augustus 1989 tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 3, derde en vierde lid, van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, artikel 3, derde en vierde lid, van de Ziektewet en artikel 3, derde en vierde lid, van de Werkloosheidswet (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden werknemersverzekeringen 1990)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 12 mei 1989, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, Directie Sociale Verzekeringen, Hoofdafdeling Werknemersverzekeringen, Afdeling Werkloosheidsregelingen, nr. SZ/SVW/89/2566;

Gelet op artikel 3, derde en vierde lid, van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (Stb. 1987, 89), artikel 3, derde en vierde lid, van de Ziektewet (Stb. 1987, 88) en artikel 3, derde en vierde lid, van de Werkloosheidswet (Stb. 1987, 93);

De Raad van State gehoord (advies van 5 juli 1989, nr. W12.89.0249);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 16 augustus 1989, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, nr. SZ/SV/SVW/89/3774;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Begripsbepaling

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder werknemersverzekeringen: de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (Stb. 1987, 89), de Ziektewet (Stb. 1987, 88) en de Werkloosheidswet (Stb. 1987, 93).

Uitbreiding van de kring van verzekerden

Artikel 2

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt beschouwd de Nederlander die in dienst is van een in Nederland

wonende of gevestigde werkgever, deel uitmaakt van de bemanning van een zeevaartuig en woont aan boord van dat vaartuig.

Artikel 3

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt beschouwd degene die niet in Nederland woont en behoort tot het rijdend, vliegend of op de binnenwateren varend personeel van een in Nederland wonende of gevestigde werkgever die internationaal vervoer verricht, tenzij hij in hoofdzaak in het woonland arbeid verricht dan wel werkt bij een filiaal of een vaste vertegenwoordiging van die werkgever buiten Nederland.

Artikel 4

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt beschouwd degene die in Nederland woont, behoort tot het rijdend, vliegend of op de binnenwateren varend personeel van een buiten Nederland wonende of gevestigde werkgever en in hoofdzaak in Nederland arbeid verricht dan wel werkt bij een filiaal of een vaste vertegenwoordiging van die werkgever in Nederland.

Bepanking van de kring van verzekerden

Artikel 5

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd degene die in Nederland woont, doch buiten Nederland in dienstbetrekking arbeid verricht en ter zake van die arbeid is verzekerd tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid en werkloosheid op grond van een in het land waar hij werkt geldende wettelijke regeling.

Artikel 6

1. Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd de diplomatieke ambtenaar van een andere mogendheid en het lid van de consulaire post van een andere mogendheid, niet zijnde honorair consul.

2. Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen worden niet beschouwd de leden van het administratieve, technische en bedienende personeel van de diplomatieke zending van een andere mogendheid, indien zij niet duurzaam in Nederland wonen of geen Nederlander zijn.

3. Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd de particuliere bediende die in dienst is van personen als bedoeld in het eerste of het tweede lid, indien:

- a. hij niet duurzaam in Nederland woont of geen Nederlander is, en
- b. op hem het stelsel van sociale verzekering van een andere mogendheid van toepassing is.

4. Het eerste tot en met het derde lid geldt slechts ter zake van de dienstbetrekking waarin de in die leden genoemde functies worden uitgeoefend.

Artikel 7

1. Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd degene die in dienst is van een volkenrechtelijke organisatie en op grond van een regeling van die organisatie is verzekerd tegen

geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid en werkloosheid.

2. Als volkenrechtelijke organisatie worden aangemerkt:
 - a. de Verenigde Naties;
 - b. het Internationaal Gerechtshof;
 - c. het Permanente Hof van Arbitrage;
 - d. de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht;
 - e. de Noordatlantische Verdragsorganisatie;
 - f. de Europese Gemeenschappen;
 - g. de Europese Organisatie voor de Veiligheid van de Luchtvaart (Eurocontrol);
 - h. het Europees Ruimte-agentschap;
 - i. de Europese Octrooi Organisatie;
 - j. de Internationale Thee Promotie Associatie;
 - k. de Internationale Dienst voor nationaal landbouwkundig onderzoek;
 - l. het Technisch Centrum voor landbouwsamenwerking en plattelandsontwikkeling.
3. Het eerste lid geldt slechts ter zake van de in dat lid bedoelde dienstbetrekking.

Artikel 8

1. Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd de persoon die:

- a. gevolmachtigd Minister van de Nederlandse Antillen of gevolmachtigd Minister van Aruba is, of
- b. als ambtenaar is toegevoegd aan een van de in onderdeel a bedoelde personen, of
- c. als ambtenaar van de Nederlandse Antillen, Aruba of een publiekrechtelijke rechtspersoon van een van beide landen in Nederland een studie-opdracht vervult,
mits hij is verzekerd tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid en werkloosheid op grond van een in de Nederlandse Antillen of in Aruba geldende wettelijke regeling.

2. Het eerste lid geldt slechts ter zake van de dienstbetrekking waarin een in dat lid genoemde functie wordt uitgeoefend.

Artikel 9

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd de vreemdeling die deel uitmaakt van de bemanning van een zeevaartuig mits hij woont aan boord van dat vaartuig.

Artikel 10

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd degene die in Nederland woont, behoort tot het rijdend, vliegend of op de binnenwateren varende personeel van een buiten Nederland wonende of gevestigde werkgever die internationaal vervoer verricht, en ter zake van die dienstbetrekking is verzekerd tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid en werkloosheid op grond van een in het land, waar zijn werkgever woont of gevestigd is, geldende wettelijke regeling, tenzij hij in hoofdzaak in Nederland arbeid verricht dan wel werkt bij een filiaal of een vaste vertegenwoordiging van die werkgever in Nederland.

Artikel 11

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd degene die niet in Nederland woont, behoort tot het rijdend, vliegend of op de binnenwateren varend personeel van een in Nederland wonende of gevestigde werkgever en in hoofdzaak in het woonland arbeid verricht dan wel werkt bij een filiaal of een vaste vertegenwoordiging van die werkgever buiten Nederland.

Artikel 12

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd degene die in dienst is van een buiten Nederland wonende of gevestigde werkgever, deel uitmaakt van de bemanning van een zee- of binnenvaarttuig en tijdelijk in Nederland werkzaam is.

Artikel 13

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd degene die buiten Nederland woont en terzake van in Nederland als musicus of anderszins als artiest in dienstbetrekking verrichte arbeid aan de loonbelasting is onderworpen, indien die dienstbetrekking van korte duur is in de zin van artikel 26a van de Wet op de loonbelasting 1964 (Stb. 521).

Artikel 14

1. Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd degene, anders dan bedoeld in artikel 7, 8 of 12, die buiten Nederland woont, in dienst is van een buiten Nederland wonende of gevestigde werkgever en tijdelijk in Nederland werkzaam is, indien bij de aanvang van zijn werkzaamheden kan worden aangenomen, dat deze niet langer dan zes maanden, gerekend vanaf de aanvang van die werkzaamheden, in Nederland zullen worden verricht.

2. Onze Minister is bevoegd in bepaalde gevallen van het eerste lid en de aldaar genoemde termijn af te wijken. Een buiten Nederland doorgebrachte verlofperiode geldt niet als onderbreking van zowel de termijn, genoemd in het eerste lid, als de termijn, vastgesteld na toepassing van de eerste volzin.

Artikel 15

1. De bedrijfsvereniging kan op verzoek bepalen dat, voor de duur van ten hoogste twee jaar, niet als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt beschouwd degene die

- a. niet duurzaam in Nederland woont;
- b. in dienst is van een in Nederland gevestigde buitenlandse instelling zonder winstoogmerk, en
- c. verzekerd is krachtens het stelsel van sociale verzekering van een andere mogelijkheid.

Het in de eerste volzin bedoelde verzoek kan slechts worden gedaan door de in die volzin bedoelde instelling.

2. De in het eerste lid genoemde periode kan op verzoek telkens met ten hoogste twee jaar worden verlengd.

Artikel 16

Als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen wordt niet beschouwd de Amerikaanse staatsburger die:

- a. niet duurzaam in Nederland woont, en
- b. in dienst is van het in Nederland gevestigde kantoor van de Aramco Overseas Company, te New York.

Slotbepalingen

Artikel 17

Het besluit van 24 december 1986, Stb. 654, wordt ingetrokken.

Artikel 18

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1990.

Artikel 19

Dit besluit kan worden aangehaald onder de titel «Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden werknemersverzekeringen 1990».

Lasten en bevelen, dat dit besluit met de daarbij behorende toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 23 augustus 1989

Beatrix

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf

Uitgegeven de *vijfde* oktober 1989

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 november 1989, nr. 222.

NOTA VAN TOELICHTING

Inleiding

Op 1 juli 1989 is in werking getreden het Besluit van 3 mei 1989 (Stb. 164), houdende uitbreiding en beperking van de kring van verzekerden ingevolge de volksverzekeringen. Vóór die datum was op dat gebied van kracht het «Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen» van 19 oktober 1976 (Stb. 557).

Op 25 februari 1986 heeft de Sociale Verzekeringsraad (SVr) ter zake van de uitbreiding en beperking van de kring van verzekerden voor de volksverzekeringen advies uitgebracht.

De SVr is van mening dat de teksten van de respectievelijke besluiten omtrent de kring van verzekerden voor de volksverzekeringen en de kring van verzekerden voor de werknemersverzekeringen met elkaar moeten blijven overeenstemmen voor zover ten tijde van zijn advies reeds sprake was van gelijke teksten. Hij adviseerde daarom, ter zake van enkele door hem voorgestelde wijzigingen in de kring van verzekerden voor de volksverzekeringen, deze ook aan te brengen in de kring van verzekerden voor de werknemersverzekeringen.

Omdat ik bedoelde opvatting van de SVr deel, is een en ander met de voorliggende algemene maatregel van bestuur gerealiseerd.

Terwille van de duidelijkheid is er voor gekozen de huidige kring van verzekerden voor de werknemersverzekeringen niet door middel van een wijzigingsbesluit aan te passen, maar de aangepaste regeling als geheel in een nieuw besluit op te nemen. Het besluit van 24 december 1986 (Stb. 654) betreffende uitbreiding en beperking van de kring van verzekerden voor de werknemersverzekeringen wordt in verband hiermee ingetrokken.

Deregulering

Met dit besluit wordt het voorheen geldende besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden werknemersverzekeringen technisch, voor zover thans mogelijk, aangepast aan het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1989.

Het onderhavige besluit bevat, materieel gezien, geen nieuwe regeling. Wel wordt op een punt een beslissingsbevoegdheid bij de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid weggenomen, terwijl aan de bedrijfsverenigingen een nieuwe beslissingsbevoegdheid wordt verleend (artikel 15).

Er worden geen nieuwe organen en bestuursinstrumenten gecreëerd, terwijl aan de regeling geen nieuwe lasten voor het bestuurlijk en justitieel apparaat zijn verbonden.

Gevolgen voor vrouwen

De in dit besluit neergelegde regeling is, evenals het besluit van 24 december 1986, sexe-neutraal en heeft geen bijzondere gevolgen voor de positie van vrouwen.

Artikelsgewijs

De artikelen 2 tot en met 4 bevatten uitbreidingen van de kring van verzekerden.

De artikelen 5 tot en met 16 bevatten beperkingen van de kring van verzekerden.

Artikel 1

In dit artikel is – voor de duidelijkheid – aangegeven wat met de term «werknemersverzekeringen» wordt bedoeld.

Artikel 2

Met dit artikel wordt bereikt, dat de Nederlandse schepeling, die in dienst is van een in Nederland gevestigde werkgever, en woont op een zeeschip, verplicht verzekerd is.

Een en ander werd in het vroegere besluit geregeld in artikel 1, onderdeel b. De aldaar voorkomende voorwaarde dat het moet gaan om een schip met een thuishaven buiten Nederland is thans niet meer nodig. Zou het immers gaan om een schip met Nederlandse thuishaven dan volgt reeds uit artikel 2, tweede lid, van de werknemersverzekeringen, in verbinding met artikel 3, tweede lid, van die wetten, dat de hier bedoelde schepeling verplicht verzekerd is. Het onderhavige artikel kan dan ook alleen betrekking hebben op gevallen, waarin het schip geen Nederlandse thuishaven heeft. Voorts is in dit artikel de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever hersteld, dat de uitbreiding betrekking moet hebben op aan boord wonende zeelieden.

Artikel 3

Met dit artikel wordt bereikt dat de werknemers die buiten Nederland wonen, en internationaal vervoer verrichten voor een in ons land gevestigde werkgever, wanneer zij buiten Nederland werken, verplicht verzekerd zijn.

Een en ander houdt verband met de in verdragen voorkomende bepalingen, in het bijzonder artikel 14, tweede lid, onderdeel a, van Verordening (EEG) 1408/71, op grond waarvan dat personeel verzekerd is in het land, waar de zetel van de onderneming is gevestigd.

Dit artikel komt voor een belangrijk deel overeen met artikel 1, onderdeel a, van het vroegere besluit.

Een verschil is dat thans ook vliegend personeel van een in Nederland gevestigde onderneming, dat buiten Nederland woont, voor de werknemersverzekeringen verplicht verzekerd is.

Een tweede verschil is dat met de gekozen formulering wordt bereikt dat nu ook het rijdend, vliegend of op de binnenwateren varend personeel van ondernemingen die het vervoer van hun producten zelf verrichten verplicht verzekerd is.

De hier besproken uitbreiding van de kring van verzekerden geldt niet ten opzichte van de werknemers die buiten Nederland in hoofdzaak in hun woonland werkzaam zijn of werken bij een buitenlands filiaal of een buitenlandse vertegenwoordiging van de werkgever.

Aldus wordt aangesloten bij artikel 14, tweede lid, onderdeel a, van Verordening (EEG) 1408/71.

De achtergrond van dat artikel is, dat aannemelijk is, dat wie als transportarbeider hoofdzakelijk werkt in het land waar men woont, of werkt voor een in een bepaald land gevestigd filiaal van de werkgever, verzekerd is volgens het sociaal verzekeringsstelsel van dat land. Alsdan is verzekeringsplicht volgens onze werknemersverzekeringen niet nodig.

Deze beperking van de in dit artikel neergelegde uitbreiding van de kring van verzekerden kwam in het vroegere besluit niet voor.

Tussen het hier besproken artikel en artikel 11 bestaat een nadrukkelijk verband. Indien een transportarbeider, op welke een van de laatst besproken beperkende voorwaarden geldt, incidenteel in Nederland

werkzaam is zou in beginsel verzekeringsplicht op grond van artikel 3, eerste lid, van de werknemersverzekeringen kunnen ontstaan. Dit acht ik minder gewenst. Daarom is in artikel 11 bepaald dat de hier bedoelde transportarbeiders ook niet verzekerd zijn voor zover zij in ons land werken.

Artikel 4

Voor een toelichting op dit artikel wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10.

Artikel 5

Ingevolge dit artikel worden van verzekering uitgesloten degenen die, op grond van in een ander land in dienstbetrekking verrichte werkzaamheden, reeds aldaar verzekerd zijn.

Het artikel stemt overeen met artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van het vroegere besluit.

Artikel 6

In dit artikel wordt het personeel van diplomatieke zendingen en dat van beroepsconsulaire posten van andere landen, alsook particuliere bedienden van dat personeel, onder bepaalde voorwaarden van de verzekering uitgesloten.

In het vroegere besluit werd een en ander geregeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel c.

In het eerste lid worden diplomatieke ambtenaren en de leden van de beroepsconsulaire post van een ander land van de verzekering uitgesloten.

In dit lid wordt aangesloten bij artikel 33, eerste lid, van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer (Trb. 1962, 101 en 159) en artikel 48 van het Verdrag van Wenen inzake consulaire betrekkingen (Trb. 1981, 143).

Ten opzichte van artikel 2, eerste lid, onderdeel c, van het vroegere besluit bevat dit lid een wijziging en wel deze, dat aan de hier bedoelde personen niet meer de eis van niet-Nederlandschap wordt gesteld.

Deze eis acht ik niet meer nodig omdat in de praktijk als regel diplomaten en beroepsconsulaire vertegenwoordigers niet de nationaliteit van de ontvangende staat hebben.

In het tweede lid wordt technisch, administratief en bedienend personeel van de diplomatieke zending van de verzekering uitgesloten. Met dit lid wordt aangesloten bij artikel 37, tweede en derde lid, van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer. In het vroegere besluit werd een en ander geregeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel c, ten 2°. Materieel gezien is de huidige regeling iets ruimer dan de vroegere. Waar vroeger alleen de eis van niet-Nederlandschap werd gesteld, geldt thans de voorwaarde dat men of niet duurzaam in Nederland woont of geen Nederlander is. Aldus wordt voorkomen dat wie een duurzame band met Nederland heeft zou worden uitgesloten van de verzekering.

In het derde lid wordt de particuliere bediende van personeel van de diplomatieke zending of van personeel van de beroepsconsulaire post van de verzekering uitgesloten, indien hij of zij niet duurzaam in Nederland woont of geen Nederlander is, en valt onder het sociaal verzekeringsstelsel van een ander land.

In het vroegere besluit werd deze kwestie geregeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel c, ten 3°.

Het verschil met die regeling is, dat daarin de eis van niet-Nederlandschap en de eis van het niet duurzaam in Nederland wonen (een eis,

die in de vroegere regeling overigens anders was geformuleerd) cumulatief werden gesteld, waar zij thans alternatief worden gesteld. Thans komt dit lid materieel overeen met artikel 3, tweede lid, van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer en artikel 48, tweede lid, van het Verdrag van Wenen inzake consulaire betrekkingen.

In het vierde lid wordt de uitsluiting van de verzekering ten aanzien van diplomatieke ambtenaren, de beroepsconsulair vertegenwoordiger, het technische, administratieve en bedienende personeel van de diplomatieke zending en de particuliere bediende beperkt. De uitsluiting heeft slechts betrekking op de in die functies verrichte werkzaamheden.

Er is naar mijn oordeel geen reden om de uitsluiting van de verzekeringsplicht ook te laten gelden ten aanzien van buiten het kader van de zending verrichte loondienst-arbeid. De reeds genoemde verdragen van Wenen nopen daar ook niet toe. Ook uit die regelingen valt daarentegen af te leiden, dat immuniteiten slechts worden verleend ter zake van in het kader van de functie ontplooidde activiteiten.

Een overeenkomstige bepaling kwam in het vroegere besluit overigens niet voor.

Artikel 7

Met dit artikel wordt bereikt dat werknemers van bepaalde volkenrechtelijke organisaties van de verzekering worden uitgesloten. Voorwaarde is, dat op hen de eigen sociale zekeringsregeling van die organisatie van toepassing is. Het artikel komt qua strekking overeen met artikel 2, eerste lid, onderdeel d, van het vroegere besluit.

In het eerste lid worden werknemers bij een volkenrechtelijke organisatie als genoemd in het tweede lid, onder bovengenoemde voorwaarde van de verzekering uitgesloten.

Uit de formulering van dit lid en het derde lid blijkt dat deze uitsluiting slechts betrekking heeft op de arbeid, verricht uit hoofde van de dienstbetrekking met die organisatie. Dit betekent dat aan eventuele daarnaast uitgeoefende dienstbetrekkingen met andere werkgevers dan de in het tweede lid genoemde, wel verzekeringsplicht verbonden kan zijn.

Hoewel met de in het vroegere besluit gebruikte formulering een en ander eveneens werd bedoeld, kwam dit minder duidelijk naar voren dan thans.

Het vroeger geldende vereiste van verblijf in Nederland is vervallen. Aldus wordt de positie van werknemers bij de aangewezen volkenrechtelijke organisaties nog iets meer gebracht in de richting van de positie van diplomatiek personeel.

In het tweede lid is aangegeven, welke organisaties voor de toepassing van dit artikel als volkenrechtelijke organisatie gelden. Voorheen gold terzake de in het besluit van 31 december 1986 (Stcrt. 1987, 6) opgenomen lijst. Laatstgenoemde lijst was van beperkter omvang dan de thans gepresenteerde.

De SVr heeft evenwel in zijn, in de inleiding al aangeduide, advies geadviseerd de vroegere lijsten voor de volksverzekeringen en de werknemersverzekeringen te harmoniseren.

In het verleden zijn met diverse organisaties die toen nog niet in de betreffende lijsten waren opgenomen, afspraken gemaakt volgens welke men vrijgesteld was van de Nederlandse sociale verzekeringen. De in het tweede lid gepresenteerde lijst leidt dan ook niet tot veranderingen ten opzichte van de huidige praktijk, omdat belanghebbenden in voorkomende gevallen een direct beroep op die afspraken konden doen.

Artikel 8

Met dit artikel wordt bereikt dat de gevolmachtigd Minister van de Nederlandse Antillen of Aruba en bepaalde met de Nederlandse Antillen of Aruba verbonden ambtenaren worden uitgesloten van de verzekering. Dit artikel is in feite een samentrekking van artikel 2, eerste lid, onderdeel e, van het vroegere besluit en het op grond daarvan getroffen besluit van 6 oktober 1986, nr. 86/07535 (Stcrt. 1986, 203). Ten opzichte van de vroegere regeling is de voorwaarde van het verblijf houden in Nederland nu niet meer opgenomen.

Artikel 9

Met dit artikel wordt bereikt dat zeelieden van niet-Nederlandse nationaliteit, die wonen aan boord van een zeeschip, worden uitgesloten van de verzekering.

Ook in het vroegere besluit kwam deze bepaling reeds voor, en wel in artikel 2, eerste lid, onderdeel g.

Artikel 10

Dit artikel heeft betrekking op in Nederland wonende werknemers die voor een buitenlandse werkgever internationaal vervoer verrichten. Het artikel is in belangrijke mate het spiegelbeeld van artikel 3.

Met dit artikel wordt bereikt, dat de bovenbedoelde werknemers, voor zover zij in Nederland werken, worden uitgesloten van de verzekering, indien zij volgens regelingen van het woon- of vestigingsland van de werkgever verzekerd zijn.

Een en ander houdt verband met de in Verordening (EEG) 1408/71 en in sommige andere verdragen voorkomende bepaling, inhoudende dat men valt onder de sociale verzekeringswetgeving van het land waar de zetel van de onderneming gevestigd is.

Indien geen buitenlandse dekking bestaat, gelden de in artikel 3, eerste en tweede lid, van de werknemersverzekeringen neergelegde hoofdregels inzake verzekeringsplicht.

Overigens stemt dit artikel voor een groot deel overeen met artikel 2, eerste lid, onderdeel b, van het vroegere besluit. De in de toelichting op artikel 3 aangegeven verschillen met de vroegere regeling gelden ook ten aanzien van het onderhavige artikel.

In dit artikel wordt een drietal situaties met name genoemd, waarin de uitsluiting van de verzekeringsplicht niet geldt. Deze situaties zijn ook in artikel 3 genoemd. Ik moge daarom verwijzen naar de voorlaatste alinea van de toelichting op dat artikel.

Overigens kwamen deze beperkingen van de uitsluiting van de verzekering in het vroegere besluit niet voor. Tussen het hier besproken artikel en artikel 4 bestaat een nadrukkelijk verband.

Indien een in Nederland wonende werknemer, die voor een buitenlandse werkgever internationaal vervoer verricht bijvoorbeeld hoofdzakelijk in ons land werkt, geldt voor hem de uitsluiting van de verzekeringsplicht niet. Of deze persoon op een bepaald moment verzekerd is moet dan worden bepaald aan de hand van de, in artikel 3, eerste en tweede lid, van de werknemersverzekeringen neergelegde hoofdregels inzake verzekeringsplicht.

Voor de hier bedoelde werknemer zou dat tot gevolg hebben, dat zodra hij buiten Nederland werkt de verzekeringsplicht eindigt. Dit acht ik niet gewenst. Met artikel 4 wordt bereikt dat dit wordt voorkomen. Dit strookt ook met artikel 14, tweede lid, van Verordening (EEG) 1408/71. Een bepaling als artikel 4 kwam in het vroegere besluit niet voor.

Artikel 11

Voor een toelichting op dit artikel wordt verwezen naar de laatste alinea van de toelichting op artikel 3.

Artikel 12

Dit artikel leidt er toe dat degene die voor een buitenlandse werkgever op een zee- of binnenvaartuig werkt en in dat kader – tijdelijk – in Nederland werkzaamheden aan wal verricht, ter zake van die werkzaamheden niet verplicht verzekerd is. Werkzaamheden op het schip, ook al vaart dat door, of ligt dat in, Nederland, worden niet begrepen onder het «tijdelijk in Nederland werkzaam zijn»; schepen behoren immers niet tot het Nederlandse grondgebied.

Ook in het vroegere besluit kwam deze bepaling voor, en wel in artikel 2, eerste lid, onderdeel h.

Artikel 13

Met dit artikel wordt bereikt dat buitenlandse musici en andere artiesten niet verplicht verzekerd zijn indien de werkzaamheden hier te lande slechts van korte duur zijn. Een dergelijke bepaling kwam in het vroegere besluit niet voor. Van de toen bestaande bevoegdheid van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om in Nederland incidenteel optredende artiesten van de verzekeringsplicht uit te sluiten werd evenwel in bijna alle gevallen gebruik gemaakt.

Met de thans geldende bepaling is aangesloten bij de belastingwetgeving. Terzake van de belastingplichtigheid wordt er in de praktijk van uit gegaan dat voor wat betreft de – korte – duur van de werkzaamheden hier te lande gedacht moet worden aan een periode van ten hoogste drie maanden.

Artikel 14

Met dit artikel wordt bereikt dat bepaalde buiten Nederland wonende personen, die niet reeds volgens de voorafgaande artikelen van de verzekering zijn uitgesloten, daarvan alsnog worden uitgesloten. Het gaat hierbij om passanten, dat wil zeggen: mensen die buiten Nederland wonen en van wie bij de aanvang van het werken in Nederland al vaststaat dat zij niet langer dan een half jaar in Nederland zullen werken.

Ondanks het feit, dat het gaat om een in Nederland uitgeoefend dienstverband, wordt in deze gevallen toch een onvoldoende binding met Nederland aanwezig geacht om verzekeringsplicht te rechtvaardigen. Ook deze bepaling kwam overigens in het vroegere besluit al voor, en wel in artikel 2, eerste lid, onderdeel i.

Het tweede lid kwam eveneens reeds in het vroegere besluit voor en wel in artikel 2, tweede lid.

Artikel 15

Dit artikel is in feite een vervanging van artikel 2, eerste lid, onderdeel f, van het vroegere besluit.

Met dit artikel wordt bereikt dat degene die niet reeds op grond van de voorafgaande artikelen is uitgesloten van de verzekering, op verzoek tijdelijk alsnog van de verzekeringsplicht kan worden ontheven. De uitgangspunten bij het tot nu toe gevoerde beleid op dit punt zijn, dat alleen werknemers bij buitenlandse instellingen zonder winsttoegmerk van de verplichte verzekering kunnen worden ontheven, indien voor deze werknemers de feitelijke verzekering op grond van een buitenlands

stelsel van sociale verzekering blijft bestaan en het verblijf in Nederland weliswaar langer dan 6 maanden duurt, maar niettemin tijdelijk is. Deze uitgangspunten zijn thans in het eerste lid van dit artikel neergelegd.

Tot op heden werd evenwel de werknemer niet individueel ontheven van de verzekeringsplicht, doch werden de werknemers van een bepaalde instelling, op verzoek van die instelling, veelal collectief en voor onbepaalde duur daarvan ontheven. Die ontheffing werd verleend door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Met de tekst van het eerste lid wordt dit alles anders geregeld. De ontheffing kan op verzoek van de betreffende instelling worden verleend aan met name genoemde werknemers. Mogelijk oneigenlijk gebruik van de ontheffing kan aldus worden voorkomen.

Voorts wordt de ontheffing nu uitdrukkelijk beperkt tot een periode van ten hoogste twee jaar, behoudens de in het tweede lid geregelde mogelijkheid van verlenging met telkens ten hoogste twee jaar. Deze constructie biedt het voordeel dat, als de werknemer na de periode, gedurende welke hij van verzekeringsplicht is ontheven, nog in Nederland werkt, automatisch verzekeringsplicht ontstaat, tenzij tijdig een verzoek om verlenging van de ontheffing is gedaan. Het ligt voor de hand dat bij zo'n verzoek het aannemelijk maken van de tijdelijkheid van het werken in ons land nadrukkelijker de aandacht zal krijgen dan bij het eerste verzoek om ontheffing.

Tenslotte wordt over het verzoek om ontheffing, in tegenstelling tot voorheen, toen de Minister hierover oordeelde, geoordeeld door de bedrijfsvereniging.

Aldus wordt bereikt dat alle beslissingen over verzekeringsplicht door de bedrijfsverenigingen worden genomen.

Artikel 16

Op grond van dit artikel is het Amerikaanse personeel van het in Nederland gevestigde kantoor van Aramco Overseas Company te New York ontheven van de verzekeringsplicht zolang hun verblijf hier te lande als niet duurzaam kan worden aangemerkt. Deze bepaling vormt de enige uitzondering op artikel 15, eerste lid, van het onderhavige besluit, in welk onderdeel ondermeer de voorwaarde is gesteld dat sprake moet zijn van niet-commerciële activiteiten.

Het argument dat destijds aan het verlenen van vrijstelling ten grondslag lag, was het economisch belang dat Nederland kort na de Tweede Wereldoorlog had bij vestiging van buitenlandse ondernemingen hier te lande. Latere verzoeken om vrijstelling omwille van het economisch belang zijn afgewezen. Vanwege de overzichtelijkheid is de betreffende vrijstelling in het besluit zelf opgenomen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf